

VIITORUL CREȘTIN-DEMOCRAȚIEI UMA BÚSSOLA PARA AS GERAÇÕES FUTURAS

Decembrie 2020

Trăim într-o perioadă de crize mondiale. O criză economică pe termen lung îi face pe mulți să se îndoiască de beneficiile globalizării. Criza ecologică amenință să distrugă tot ceea ce face lumea noastră locuibilă. Incapacitatea de a acționa în mod eficace în fața acestor provocări dă naștere unei crize politice profunde: într-un context marcat de rezerve față de reprezentanții lor, societățile europene par să se fărâmițeze în comunități divizate, ceea ce îngreunează posibilitatea unui dialog democratic. Valul recent de atacuri teroriste din țările noastre confirmă actualitatea amenințării.

În acest moment din istorie, Europa se află la o răscruce de drumuri. În ultimele decenii, oamenii au fost scoși din sărăcie; numărul cazurilor de război, foamete și boli a scăzut. Continentul nostru a construit noi căi pentru a ajunge la stadiul actual, care, fără a fi perfect, reprezintă un model care se bucură de apreciere la nivel mondial. În prezent, aceste progrese sunt contestate. Este responsabilitatea și datoria noastră să protejăm realizările din trecut. Uniunea Europeană rămâne a doua putere economică la nivel mondial, dar ne confruntăm cu o concurență puternică din partea altor puteri mondiale, atât în ceea ce privește influența economică, cât și provocările cu care se confruntă sistemul nostru politic și, în unele cazuri, chiar valorile și principiile noastre. China, de exemplu, prin proiectul Drumul Mătăsii, proiectează o nouă ambiție economică și geopolitică. La aceste urgențe se adaugă pandemia care a marcat anul 2020 și care a scos la iveală dependența industrială și tehnologică a Europei în multe domenii strategice. Interdependențele nu mai sunt considerate doar o sursă de securitate, ci și o sursă de insecuritate. Cu siguranță, Europa este în continuare continentul cu cei mai buni indicatori de dezvoltare din lume, dar se

chinuie să își găsească locul în fața marilor puteri a căror influență crescândă sfidează multilateralismul; iar democrațiile noastre, care moștenesc douăzeci și cinci de secole de istorie, par să nu-și mai poată controla destinul.

Aceste evoluții impun creștin-democrației, forța politică care a fost principalul motor al integrării europene în ultimele decenii, să se consolideze și să redevină factorul determinant al unor schimbări semnificative. Pentru a da naștere unei noi speranțe, rămânem atașați moștenirii noastre creștin-democrate și, în special, preceptelor sociale catolice și protestante testate timp de două mii de ani, ce au la bază gestionarea în folosul comunității, locul central ocupat de persoana umană, subsidiaritatea, responsabilitatea și solidaritatea. Ne percepem ca moștenitori plini de recunoștință față de cei care ne-au precedat și, întăriți de această moștenire, privim spre viitor fără a fi blocați în trecut.

Noi, Grupul PPE, considerăm că valorile noastre încă reprezintă cel mai puternic punct de plecare pentru creionarea viitorului, deoarece combină cele mai bune elemente din gândirea conservatoare, liberală și creștin-socială și le reunesc într-o viziune comună asupra lumii. Prin aceste valori, centru-dreapta capătă o semnificație care depășește politica de zi cu zi. Religia ne inspiră acțiunea, dar nu o limitează. Creștin-democrația nu vizează religia, ci o abordare politică precisă, bazată pe valorile fundamentale ale demnității fiecărei persoane și ale toleranței, și care definește vocația politică drept un serviciu adus umanității. Prin urmare, creștin-democrația îi primește cu brațele deschise pe toți creștinii, pe credincioșii oricărei alte religii, precum și pe cei care nu aparțin niciunei confesiuni religioase. Creștin-democrația este mai mult decât o etichetă, ea este busola

noastră pentru a naviga în lume. Trebuie să reînvățăm să promovăm identitatea de bază a Grupului PPE.

Dar trebuie să ne adaptăm valorile momentului actual. Stabilirea unor noi obiective și sarcini ale creștin-democrației este, prin urmare, necesară nu numai pentru viitorul politicii de centru-dreapta, ci și pentru viitorul Europei. În această perioadă marcată de crize la nivel mondial, prima responsabilitate politică este aceea de a conserva și de a transmite generațiilor viitoare moștenirea noastră cea mai prețioasă. Trebuie să transmitem mai departe o natură marcată de o instabilitate ecologică ce amenință în prezent echilibrul vital. Trebuie să transmitem mai departe bogatul nostru patrimoniu cultural, devenit tot mai fragil ca urmare a noilor diviziuni din societățile europene. În sfârșit, trebuie să transmitem mai departe însăși posibilitatea unei acțiuni comune prin intermediul politicii și al instituțiilor democratice. Europa a trecut prin stadii de întemeiere și de conservare. În momentul critic actual, misiunea familiei noastre politice este de a salva ceea ce trebuie salvat, astfel încât să trasăm o cale ambițioasă către un viitor luminos.

1. Protejarea naturii

Este de datoria noastră să avem o viziune clară asupra ecologiei: natura nu ne aparține, ci o moștenim de la înaintașii noștri. La rândul nostru, trebuie să transmitem miracolele ei generațiilor următoare și să încercăm să lăsăm în urma noastră o lume în care viața rămâne posibilă. Facem parte din natură, avem nevoie de ea și ar trebui să ne comportăm în consecință. Uitând acest lucru, am creat dezechilibre periculoase pentru viitor. Nu vom putea însă repara daunele alegând să dispărem. Trebuie să promovăm rolul oamenilor de gestionari responsabili ai acestei lumi. Răspunderea pe care o avem față de natură nu înseamnă să ne refuzăm rolul, să încetăm să acționăm sau să dispărem, ci să dăm dovadă de responsabilitate pentru o lume mai umană și să ajungem la sustenabilitate prin mijloace raționale. Deciziile noastre trebuie să se bazeze pe fapte și pe știință, mai degrabă decât pe o ideologie superficială și pe o comunicare ghidată de sloganuri și lipsită de substanță. Doar activitatea sobră și gândirea pe termen lung ne vor permite să restabilim echilibrul climatic, să protejăm biodiversitatea, să promovăm bunăstarea animalelor, să protejăm peisajele și să

transmitem mai departe frumusețea lumii. Pretutindeni oamenii înțeleg că nu putem continua să folosim resursele planetei așa cum am făcut în trecut. Trebuie să stabilim calendarul pentru transformarea economiei și trebuie să fim uniți în acest sens: și în acest domeniu trebuie să avem încredere în spiritul european și în capacitatea sa de creație pentru a face față provocării ecologice.

Responsabilitatea noastră de a păstra o natură vie nu se oprește la protecția mediului. Suntem, de asemenea, păzitorii condiției umane înseși, prin angajamentul asumat de a proteja și respecta demnitatea persoanei umane, caracteristicile sale constitutive, libertatea sa de conștiință și drepturile sale fundamentale. Fiecare persoană își are propria valoare, dincolo de rolul său mai larg în cadrul umanității. Este de datoria noastră să păstrăm o lume în care o viață cu adevărat umană rămâne posibilă, protejând lumea legăturilor care constituie însăși temelia existenței noastre: încrederea reciprocă între oameni, sentimentul de apartenență la anumite comunități, familia în primul rând, dar și comunitatea politică, care unește indivizii prin conștientizarea binelui comun. Acestea sunt structurile prin care fiecare persoană poate fi formată și împlinită, își poate dezvolta rațiunea și inteligența, poate învăța să trăiască împreună cu ceilalți și poate sprijini adevărata libertate modelată de responsabilitate. Nicio politică nu poate pune bazele viitorului fără a sprijini familiile, fundamentul oricărei societăți și condiția vitalității sale viitoare. Din acest motiv, știm că problema demografică din Europa nu poate fi ignorată: exodul creierelor, în special de la nord la sud și de la est la vest, ratele scăzute ale natalității și îmbătrânirea societăților au un impact disproporționat asupra diferitelor grupuri, generații și regiuni. Această spirală demografică negativă afectează economia, creând deficite semnificative de forță de muncă, și afectează, de asemenea, tinerii și sistemele noastre sociale. Aceasta reprezintă o amenințare pentru viitorul țărilor noastre. Prin urmare, ar trebui să adăugăm un pilon demografic la deciziile noastre în toate domeniile politice. Dorim nu numai să menținem familiile împreună, ci și să creăm condițiile pentru bunăstarea familiilor prin realizarea echilibrului dintre viața profesională și cea de familie și prin sprijinirea unei societăți deschise copiilor.

În plus, după puternicul semnal de alarmă al pandemiei de Coronavirus, problema sănătății devine din ce în ce mai importantă pentru societate. Noi, în calitate de creștin-democrați, depunem întotdeauna eforturi pentru a echilibra protecția și libertatea

persoanei — fizică, mentală și socială — care se află în centrul acțiunilor noastre. Credem într-o societate care îi ajută pe cei aflați în dificultate. În cercetarea medicală, logica comercială obișnuită trebuie să fie ghidată de interesul general al binelui comun, deoarece acesta reprezintă o necesitate. Pentru a realiza acest lucru, susținem cooperarea științifică internațională, astfel încât Europa să poată contribui la progresul medical și să poată beneficia de pe urma acestuia.

Bolile nu au granițe. Acesta este motivul pentru care sănătatea este o provocare comună. Trebuie să sporim reziliența și independența Europei în ceea ce privește materialele medicale și ingredientele farmaceutice active, să investim în proiecte comune de cercetare, să asigurăm accesul adecvat la servicii medicale pentru toți cetățenii, să consolidăm cooperarea transfrontalieră și regională europeană în domeniul asistenței medicale și să construim tehnologii care să asigure o mai bună îngrijire, stabilind, în același timp, standarde ridicate pentru protecția drepturilor pacienților. Asigurarea rezilienței infrastructurii de bază la șocurile externe este de o importanță capitală pentru furnizarea continuă și sigură a serviciilor de sănătate esențiale. În acest sens, am adoptat deja o poziție clară în ceea ce privește valorificarea potențialului inovator european în lupta împotriva cancerului. În prezent, trebuie să depunem eforturi pentru o politică europeană în domeniul sănătății adaptată exigențelor viitorului, pregătită pentru următoarea criză și care să ofere cetățenilor noștri o viață sănătoasă și în anii bătrâneții.

2. Asigurarea condițiilor pentru prosperitatea viitoare

În lumea globalizată a secolului XXI, responsabilitatea noastră este de a defini rolul economiei sociale de piață în economiile din Europa și din afara acesteia. Libera circulație a mărfurilor, a capitalurilor, a serviciilor și a persoanelor, precum și concurența în sine trebuie să fie însoțite de respectarea demnității umane. Asigurarea stabilității în societățile noastre înseamnă stabilirea condițiilor pentru o prosperitate împărtășită într-un mod sustenabil. Acest lucru poate fi realizat numai prin recunoașterea muncii decente, ale cărei demnitate și rol esențial în economie și societate sunt recunoscute de creștin-democrație. Munca produce bunuri sau servicii necesare pentru viață sau pentru îmbunătățirea condițiilor de viață; prin efort

colectiv, ea creează, de asemenea, relații esențiale între oameni. Respingem orice concepție care ar considera munca doar o luptă pentru putere, legată de presiune și opresiune, un joc cu sumă nulă, în care câștigul unuia implică pierdere pentru celălalt. Credem că munca permite oricărei societăți să creeze, împreună, mult mai mult decât suma eforturilor individuale. Aceasta înseamnă că Europa trebuie să acționeze pentru a asigura respectarea muncii și remunerarea echitabilă; salariile trebuie să le permită oamenilor să aibă o viață decentă. Aceasta implică, de asemenea, libertatea antreprenorială și condiții de concurență echitabile în comerț, pe piața unică și în relațiile comerciale internaționale. Economia este în serviciul oamenilor, și nu invers.

Știm că munca înseamnă mult mai mult decât obținerea unui salariu: ea oferă oamenilor scop, sens și libertate, dar și interacțiunea cu alte ființe umane și creativitate. Suntem ferm convinși că munca este mijlocul prin care o persoană își dezvoltă personalitatea și își exprimă calitățile și înclinațiile personale. Ea oferă oamenilor posibilitatea de a participa la construirea a ceva mai mult decât propria lor viață. Acesta este motivul pentru care afirmăm că crearea de locuri de muncă și de oportunități de învățare, precum și antreprenoriatul reprezintă o politică mult mai bună decât oferirea de ajutoare financiare pentru reducerea șomajului în rândul tinerilor, în special. Obiectivul unui nivel ridicat de ocupare a forței de muncă trebuie luat în considerare în definirea și punerea în aplicare a politicilor și activităților europene. În mod similar, credem cu fermitate în valoarea proprietății private, întrucât ea garantează libertatea, inspirând în același timp un simț al responsabilității. Recunoaștem valoarea muncii voluntare care aduce beneficii societății noastre în multe feluri și care sprijină persoanele aflate în dificultate.

Nici o societate nu este prosperă, echitabilă și unită fără muncă. Aceasta înseamnă, de asemenea, că țările noastre dezvoltate nu o pot considera un simplu factor de cost și nici nu pot încerca să o elimine, în special delegând popoarelor mai puțin înstărite sarcina de a produce pentru noi. Economia socială de piață se bazează pe avantajul reciproc al schimburilor economice, cu condiția ca toată lumea să aducă pe piață produsul muncii sale.

Din această perspectivă, comerțul este o sursă de prosperitate și de beneficii reciproce. Atât timp cât se aplică drepturile

omului, statul de drept și normele comune, ținând seama totodată de responsabilitatea de mediu și socială, o politică comercială echilibrată poate fi o modalitate de a aduce produsele muncii europene și ale know-how-ului european pe piețele străine, stimulând inovarea tehnologică, posibilitățile de alegere ale consumatorilor și prețuri mai mici, consolidând, în același timp, poziția noastră geopolitică în lume și construind punți către alte continente și culturi. Cu toate acestea, trebuie să țină seama nu numai de consumator, ci și de producător: Uniunea Europeană trebuie să asigure condiții de concurență cu adevărat echitabile în relațiile sale comerciale, pentru a evita denaturările economice și sociale, solicitând reciprocitate concretă tuturor țărilor care doresc să intre pe piața sa unică. Trebuie să ne asigurăm că schimburile comerciale nu conduc la exploatarea nedreptăților sau la deteriorarea nivelului de trai și nici nu cauzează dependență unilaterală. Trebuie așadar instituite garanții pentru a echilibra nevoile individuale ale consumatorilor cu binele comun al societăților noastre. Trebuie să devenim mai hotărâți în această privință: Europa trebuie să își creeze mijloacele de a-și recupera capacitatea de a lucra, de a furniza, de a prospera și de a produce pe plan intern prin intermediul sectoarelor sale agricole și alimentare tradiționale și al industriilor sale, precum și de a-și dezvolta în continuare sectoarele energiei, materiilor prime critice, prelucrării și capabilitățile producției de componente, precum și sectoarele serviciilor. Aceasta nu este doar o provocare economică, ci și una ecologică și geopolitică.

Pentru ca țările noastre să poată ocupa un loc fruntaș într-o lume a puterilor concurente, inclusiv în comerțul mondial, Europa trebuie să își asigure securitatea alimentară și autonomia strategică deschisă, în special printr-un efort susținut de cercetare, de exemplu, în domeniul tehnologiilor digitale și al noilor tehnologii. Deși sprijină o ordine multilaterală bazată pe norme în scopul promovării unei concurențe comerciale internaționale loiale, ea trebuie, de asemenea, să fie pregătită să își apere în mod activ interesele și valorile prin intermediul acordurilor bilaterale și al instrumentelor autonome. Trebuie să rămânem deschiși către lume, dar nu trebuie să permitem regimurilor autoritare să profite de piața noastră unică sau să fure proprietatea intelectuală de la întreprinderile noastre și, astfel, să ne pună în pericol democrațiile prin atacuri cibernetice și influențe maligne.

Digitalizarea transformă deja modul în care comunicăm, lucrăm și trăim. În noua eră

digitală, Europa va asigura o prosperitate reală în viitor numai dacă investește în mod convingător în cercetare și inovare și oferă un mediu adecvat pentru implementarea infrastructurilor fizice și digitale. Pentru noi, creștin-democrații, căutarea binelui comun, mai degrabă decât banii, puterea sau ideologia este ceea ce ar trebui să ne orienteze întotdeauna alegerile atunci când este vorba despre inovare. Persoana trebuie să se afle în centru: dorim să modelăm revoluția digitală în conformitate cu valorile noastre comune și cu etica noastră. Pentru noi, inovarea nu este un scop în sine, ci un mijloc de îmbunătățire a vieții oamenilor. Dorim să creăm condiții care să permită ființei umane să dețină controlul asupra tehnologiilor viitoare, în special prin educație. Pentru că acest lucru nu este valabil în toate regiunile lumii. Trebuie să definim o abordare în materie de reglementare pentru inteligența artificială și volumele mari de date pe termen mediu și lung. Ea trebuie să aibă la bază promovarea demnității umane și să se opună ideologiilor transumaniste și eugeniste și mercantilizării corpului uman.

În același timp, trebuie să fim vigilenți și să evităm repetarea tulburărilor politice și sociale apărute odată cu prima revoluție industrială. În ciuda beneficiilor majore, aceasta a creat și mari diviziuni între câștigători și perdanți în societate. Spre deosebire de trecut, dorim să utilizăm progresele tehnologice cu scopul de a crea milioane de noi locuri de muncă și de a sprijini cetățenii în această tranziție digitală. Nimeni nu ar trebui lăsat în urmă în această revoluție, iar acest lucru va necesita un efort important de perfecționare prin educație, care să răspundă, de asemenea, tranziției verzi și progreselor tehnologice. Europa trebuie, de asemenea, să continue discuțiile cu alte state și organizații, în special cu cele cu care împărtășește aceeași viziune, pentru a găsi soluții mai ample la probleme comune, cum ar fi comerțul digital, fluxurile de date și impozitarea.

3. Protejarea culturii și a modului de viață european

Europa va putea astfel transmite europenilor de mâine capacitatea de a acționa pentru binele omenirii, pentru progres social și economic, pe baza principiilor care ne unesc. Pentru că Europa nu este un spațiu neutru, nici o simplă piață unică, nici o organizație internațională ca oricare alta: ea se bazează pe o civilizație, născută din întâlnirea patrimoniului greco-latin cu pilonii iudaic și

creștin, urmându-și calea de-a lungul Evului Mediu, Renașterii și Iluminismului. Ideea de Europa desemnează un spațiu geografic și spiritual, vechi de multe milenii. Împreună, suntem cetățeni ai Europei și, prin urmare, trebuie să cultivăm în patrimoniul nostru o identitate europeană comună, alături de cele naționale.

Europa de astăzi va fi mai bine pregătită pentru sarcinile viitoare dacă recunoaște, prețuiește și transmite mai departe aceste rădăcini intelectuale și spirituale care, timp de secole, au hrănit pluralitatea noastră de culturi. În diversitatea lor, țările noastre sunt unite de aceste origini comune, printr-un anumit mod de viață, o concepție a persoanei și a societății și traducerea acesteia în legislație, arhitectură și urbanism, limbi și arte. Dacă istoria europeană a fost adesea nefidelă acestui patrimoniu, civilizația noastră comună a ajuns la maturitate, chiar și prin greșelile noastre. Acum este mai necesar ca oricând să păstrăm și să transmitem mai departe ce primim de la ea pentru viitor: principiul demnității inalienabile a fiecărei persoane și al solidarității, acordând o atenție deosebită persoanelor celor mai vulnerabile; protecția necondiționată a libertății de conștiință, a libertății religioase și a libertății de exprimare; simțul responsabilității și urmărirea binelui comun; un gust pentru conversație, arta civilității, o abordare ce are la bază rațiunea și moderația; o preocupare pentru justiție și dorința de a pune utilizarea forței în slujba legii; egalitatea în fața legii și, în special, egalitatea între bărbați și femei. Tradiția politică a creștin-democrației, legată în mod special de moștenirea civilizației europene, are în centrul său aceste valori.

În cele din urmă, Europa poate oferi lumii de mâine loialitatea pe care o datorează acestor principii esențiale ale modului de viață european. În acest scop, trebuie mai întâi să se reangajeze să transmită moștenirea sa generațiilor viitoare, prin rolul primordial al educației, astfel încât să le poată spori libertatea și, în același timp, să le sensibilizeze cu privire la ceea ce avem în comun. Obligația de a ne aminti și învățămintele istoriei nu înseamnă o vinovăție perpetuă sau negarea rădăcinilor care ne fac să fim ceea ce suntem. Espingerea rădăcinilor noastre nu poate decât să ne izoleze în individualism, pierderea semnificației, conflicte comunitare, oferind astfel spațiu ideologiilor precum islamismul radical. Cunoașterea și aprecierea civilizației unice pe care o moștenim de la precursorii noștri este cu atât mai necesară pentru a face posibil un sentiment de identitate și de apartenență. Pentru tinerii imigranți, este important să cunoască și să prețuiască

civilizația și modul de viață european pentru a împărtăși referințe comune și a se simți integrați în societatea în care trăim împreună și din care fac parte. Deși responsabilitatea pentru integrare revine în principal statelor membre, Uniunea Europeană sprijină autoritățile naționale.

Integrarea cu succes este necesară pentru ca liantul civic să dureze. Admiterea persoanelor fără a le putea oferi cu adevărat un loc în societatea noastră nu este benefic. Aceasta duce rapid la exploatare și la condiții de muncă precare pentru lucrătorii migranți sau la probleme de integrare, care se pot perpetua timp de mai multe generații. Acesta este motivul pentru care integrarea ar trebui să fie întotdeauna o prioritate, o sarcină comună atât pentru societate, cât și pentru nou-veniți. Este nevoie de educație civică, de învățarea limbii, de găsirea unui loc de muncă și de acceptarea normelor și a valorilor societății noastre. Pe de altă parte, orice persoană care alege să se implice pe deplin în societatea noastră trebuie să aibă, de asemenea, sentimentul că aparține acestei societăți și că are un viitor aici în calitate de cetățean cu toate drepturile.

Ființele umane nu sunt atomi lipsiți de identitate care se dezvoltă într-un spațiu neutru: împărtășirea acestor referințe comune este condiția prealabilă a unei vieți pașnice în societate. Aceasta înseamnă că, fără a renunța la perspectiva umanitară, este necesar să se garanteze un control mai strict al frontierelor și al fluxurilor migratorii, control fără de care orice societate ar putea fi destabilizată. Fiecare persoană aspiră să trăiască într-o lume cu o cultură, o limbă și un stil de viață familiare: nicio politică în domeniul migrației nu poate exclude această nevoie, luând în considerare doar calculele economice, pentru a ne justifica neputința sau pentru a încuraja circulația. Dreptul primordial nu este acela de a fi primit în casa altcuiva, ci de a putea locui în propria casă.

Pentru a o face pe deplin eficientă, Europa trebuie să se angajeze mai eficient în consolidarea cooperării cu țările de origine, sprijinind dezvoltarea și integrarea regională a Africii și a țărilor încă în curs de dezvoltare și emergente din punct de vedere economic din lume. Restabilirea acestui echilibru este esențială pentru că dorim să menținem dreptul de azil, care face parte din civilizația noastră: această datorie ce ține de umanitate implică primirea cu demnitate a celor cu adevărat amenințați sau persecutați, dar împiedicarea unor fluxuri migratorii necontrolate care aduc beneficii rețelelor de trafic de persoane. Garantarea intrării în

Europa doar a persoanelor autorizate în mod legal reprezintă o condiție pentru unitatea societăților noastre, precum și pentru securitatea persoanelor aflate dincolo de frontierele noastre, pe uscat și pe mare. Traversările ilegale duc la tragedii umane reale. Peste douăzeci de mii de migranți au murit în Marea Mediterană de la izbucnirea valului de migrație în 2014. Această criză a creat dificultăți serioase în ceea ce privește asigurarea unui control eficace la frontierele externe în conformitate cu acquis-ul Schengen, precum și în ceea ce privește primirea și gestionarea migranților la sosire. Ea a evidențiat, de asemenea, deficiențe structurale mai ample în ceea ce privește modul în care sunt protejate frontierele externe ale Uniunii.

4. Protejarea politicii

Transmiterea practicii democrației și a participării la o civilizație comună este necesară pentru ca politica, însuși faptul de a dezbate și de a acționa împreună, să poată rămâne posibilă. Acest lucru presupune cunoașterea a ceea ce ne unește: o societate nu este o sumă de indivizi condamnați la singurătate, și nici un câmp de luptă între grupuri distincte, fiecare apărându-și propriile interese sau identități. Natura și cultura pe care le împărtășim, securitatea și prosperitatea, pacea și justiția constituie temelia unui bun comun față de care nimeni nu poate fi indiferent și care trebuie sprijinit de toți. Sensibilizarea cu privire la această perspectivă comună este cu atât mai necesară într-o perioadă în care diviziunile sociale, geografice și comunitare slăbesc unitatea societăților europene.

Atomizarea societății contribuie la dizolvarea liantului civic: însuși condiția de posibilitate a politicii este în joc, fără de care numai violența poate prevala. Recuperarea sensului politicii implică reafirmarea faptului că aceasta nu poate fi disociată de cerința morală de a servi binelui comun. Acest lucru ne reamintește că atât îndatoririle cetățenilor, cât și responsabilitățile reprezentanților aleși implică preocuparea pentru adevăr și necesită cunoaștere. Aceasta înseamnă refuzul de a permite confiscarea dezbaterii publice de către anateme și excese, al diluării acțiunilor publice în tactici electorale, dezinformări și comunicare nestăvilă, precum și combaterea acestei tendințe, în special prin promovarea libertății mass-mediei. Acesta este adevăratul sens al pluralismului democratic. Loialitatea politică implică în continuare autocritică: trebuie să

ne orientăm practica de zi cu zi conform principiilor noastre creștin-democrate. Această prioritate etică este condiția de a restabili încrederea cetățenilor. Este o adevărată urgență, deoarece neîncrederea în instituțiile democratice este una dintre problemele esențiale ale zilelor noastre: complexitatea din ce în ce mai mare a societăților noastre este unul dintre motive, dar nu trebuie să fim orbi nici în fața forțelor care atacă fundamentele democrației.

Creștin-democrația are un rol de jucat în procesul de reconciliere: trebuie să eliminăm principalele decalaje care afectează Europa.

Recuperarea sensului politicii implică, de asemenea, respectarea necondiționată a statului de drept și respingerea puterii arbitrarului. Uniunea Europeană trebuie să stabilească criteriile clare, juste și imparțiale care să definească statul de drept și care să nu poată fi utilizate în mod abuziv în lupte ideologice vizând viitoarele sale elemente definitorii. Valorile statului de drept și independența sistemului judiciar sunt esențiale pentru menținerea ordinii sociale. Aceste valori reprezintă criteriile politice pe care trebuie să le îndeplinească țările care doresc să adere la Uniunea Europeană. Ele trebuie monitorizate în mod consecvent și obiectiv în fiecare stat membru. În plus, statul de drept este protejat și printr-o societate dinamică. Trebuie să promovăm o comunitate rezilientă prin sprijinirea unei veritabile societăți civile la nivel local. În special în perioade de criză, o societate dinamică este cea mai bună modalitate de a menține oamenii împreună.

În cele din urmă, recuperarea sensului politicii înseamnă readucerea democrației la esența sa: născut în Europa cu douăzeci și cinci de secole în urmă, acest sistem politic este caracterizat de faptul că oamenii au puterea de a se guverna prin deciziile lor, ajunse la maturitate în cadrul unui dialog civic. Deși această aspirație la libertate a triumfat asupra totalitarismului nazist și a celui sovietic în secolul XX, experiența democratică pare să fie din nou în joc din cauza apariției unor noi forme de alienare, efecte secundare ale răspândirii fără precedent a minciunilor permise de noile tehnologii, de intensificarea globalizării și de apariția unor autorități nepolitice care nu își asumă responsabilitatea în fața oamenilor. În acest context, mulți cetățeni din Europa consideră că nu mai au puterea de a decide sau de a-și aduce o contribuție semnificativă la procesul democratic și că pierd controlul asupra destinului lor.

Uniunea Europeană nu ar trebui să se numere

printre instituțiile cărora li se reproșează acest sentiment de deposedare: ea trebuie să respecte principiul subsidiarității pe care se bazează și care este definit în tratate, astfel încât fiecare decizie să fie luată la nivelul relevant cel mai apropiat de cetățeni, și numai în cazul competențelor partajate la nivel european, „numai dacă și în măsura în care obiectivele acțiunii preconizate nu pot fi realizate în mod satisfăcător de statele membre”¹. Subsidiaritatea ar trebui să contribuie la reducerea decalajului dintre proiectul european și realitatea de pe teren. Prin urmare, subiectele legate de competențele naționale, care nu sunt atribuite în mod explicit Uniunii în temeiul tratatelor (principiul atribuirii), trebuie respectate și nu transformate în chestiuni de politică europeană, în timp ce Uniunea Europeană trebuie să obțină competențe clare pentru a acționa eficient atunci când trebuie să dăm dovadă de forță comună. Virtutea și puterea solidarității și subsidiarității necesită, de asemenea, loialitate și îndeplinirea îndatoririlor de către fiecare membru.

Deoarece legislația europeană are un impact real asupra vieții oamenilor, avem nevoie de o Europă fidelă democrației. Acesta este motivul pentru care cetățenii trebuie să aibă un cuvânt de spus cu privire la deciziile luate la nivel european, altfel chiar democrația din statele membre va fi compromisă. Deoarece a dat naștere unei pluralități de limbi, culturi și popoare, Europa trebuie să rămână fidelă unui sistem politic specific. Modelul unic al Europei este acela al unei uniuni a națiunilor democratice, născută dintr-o civilizație comună. Proiectul european poate restabili suveranitatea deplină a cetățenilor, prin intermediul unei alianțe eficiente și al unor strategii comune care vor permite țărilor noastre să facă față provocărilor globale cu care ne confruntăm împreună. Pe această bază, vom fi în măsură să depășim crizele pe care le traversăm și să transmitem generațiilor viitoare posibilitatea de a perpetua miracolul democratic.

Astăzi avem nevoie de această abordare pentru a conduce Uniunea Europeană împotriva numeroaselor amenințări cu care ne confruntăm. Convingerile noastre europene decurg din conștientizarea faptului că numai prin intermediul unui spirit și al unei acțiuni europene ferme vom fi în măsură să modelăm vremurile complexe care ne așteaptă și să ieșim mai puternici. Considerăm că societățile noastre democratice sunt suficient de reziliente pentru a depăși crizele globale ale prezentului. Speranța într-un viitor mai bun este răspunsul creștin-democrat la frică.

Creștin-democrația nu este doar un cuvânt golit de sens al trecutului: ea este spațiul viu în care se întâlnesc valori verificate în timp și o viziune ambițioasă pentru viitorul Uniunii Europene și al popoarelor sale. Este cea mai bună busolă pentru a conduce europenii în anii care vin. Din aceste motive, suntem ferm convinși că viitorul Europei este strâns legat de viitorul creștin-democrației.

---

¹ Articolul 5.3 din TUE